

Brusel 10. prosince 2021
(OR. en)

14744/21

**Interinstitucionální spis:
2021/0402(COD)**

EDUC 413
JEUN 157
SOC 733
EMPL 551
DIGIT 188
COMPET 904
RECH 561

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2021) 770 final
Předmět:	Návrh DOPORUČENÍ RADY o evropském přístupu k mikrocertifikátům pro celoživotní učení a zaměstnatelnost

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2021) 770 final.

Příloha: COM(2021) 770 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 10.12.2021
COM(2021) 770 final

2021/0402 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o evropském přístupu k mikrocertifikátům pro celoživotní učení a zaměstnatelnost

{SWD(2021) 367 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

V politických směrech Komise¹ zmiňuje předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová svůj záměr „odstranit překážky v učení a zlepšit přístup ke kvalitnímu vzdělávání“, přičemž poukazuje na důležitost začleňování a kvality celoživotního učení, jak je deklaruje evropský pilíř sociálních práv². Následně Komise navrhla strategii, která má lidem pomoci rozvíjet dovednosti na rychle se měnícím trhu práce, a v rámci Evropské agendy dovedností³ (červenec 2020) oznámila novou iniciativu týkající se mikrocertifikátů. Ve sdělení o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025⁴ (ze září 2020) Komise oznámila plán předložit návrh doporučení Rady na podporu budování důvěry v mikrocertifikáty v celé Evropě. Sdělení uvádí, že cílem doporučení bude učinit do roku 2025 všechny nezbytné kroky související s mikrocertifikáty. Do pracovního programu Komise na rok 2021⁵ je proto v rámci hlavního cíle „Podpora evropského způsobu života“⁶ zahrnuto opatření týkající se evropského přístupu k mikrocertifikátům. Návrh doporučení Rady o mikrocertifikátech se předkládá společně s návrhem Komise na doporučení Rady o individuálních vzdělávacích účtech.

1) Problémy, kterými se bude navrhované doporučení zabývat:

Lidé v Evropě si potřebují neustále doplňovat znalosti, dovednosti a kompetence, protože jejich vzdělání a odborná příprava jim přestává dostačovat k tomu, aby dokázali reagovat na požadavky rychle se měnícího trhu práce.

Koronavirová krize zapříčinila rychlý nárůst poptávky po krátkodobých vzdělávacích příležitostech uzpůsobených na míru⁷. Tato poptávka po nových formách učení vedla k odpovídajícímu nárůstu zájmu o „mikrocertifikáty“, které potvrzují výsledky těchto drobných studijních zkušeností.

Očekává se, že tato poptávka bude pokračovat i během oživení po pandemii a v následujících letech. Ekologická a digitální transformace, jimž se dostává podpory z programu financování v rámci nástroje Next Generation EU, rovněž vytvářejí novou poptávku ze strany účastníků vzdělávání, pracovníků a uchazečů o zaměstnání, kteří usilují o prohlubování svých dovedností a změnu kvalifikace. Tito účastníci vzdělávání, pracovníci a uchazeči o zaměstnání si chtějí zajistit zaměstnatelnost a kariérní postup. Mají také zájem o další vzdělávání a učení pro vlastní osobní rozvoj.

V reakci na poptávku po flexibilnějších formách vzdělávání a odborné přípravy zaměřených na účastníky vzdělávání rozvíjí široké spektrum veřejných a soukromých poskytovatelů v Evropě i ve světě příležitosti k učení menšího rozsahu, než je tomu u tradičních kvalifikací. Takové vzdělávání a odbornou přípravu lze popsat jak jako celoživotní, tak i jako „pojímající všechny aspekty života“, přičemž oboje probíhá v různých prostředích (v práci, doma, mezi

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_cs_0.pdf

² https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_cs.pdf

³ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223#upskilling>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020DC0625>

⁵ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:91ce5c0f-12b6-11eb-9a54-01aa75ed71a1.0009.02/DOC_1&format=PDF

⁶ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:91ce5c0f-12b6-11eb-9a54-01aa75ed71a1.0009.02/DOC_1&format=PDF

⁷ Cedefop, 2020. [Coronavirus boosts interest in online learning](#) (Koronavirus zvyšuje zájem o online vzdělávání).

lidmi, kteří již pracují, a mezi těmi, kteří v současné době nepracují⁸). Mikrocertifikáty umožňují cílené, flexibilní získávání a uznávání znalostí, dovedností a kompetencí za účelem naplnění nových a vznikajících potřeb společnosti a trhu práce. Je důležité zmínit, že mikrocertifikáty nenahrazují tradiční kvalifikace. Místo toho mohou tradiční kvalifikace doplňovat a sloužit jako příležitost k celoživotnímu vzdělávání pro všechny. Vzhledem k jejich flexibilitě mohou mikrocertifikáty koncipovat a poskytovat různí poskytovatelé v mnoha různých formálních, neformálních a informálních vzdělávacích prostředích.

Doposud neexistuje žádná sdílená definice mikrocertifikátů a chybí normy pro jejich popis a uznávání. To vyvolává obavy, co se týče jejich hodnoty, kvality, uznávání, transparentnosti a „přenositelnosti“ (přenositelnost mezi odvětvími vzdělávání a odborné přípravy a v rámci těchto odvětví, přenositelnost na trhu práce a přenositelnost mezi jednotlivými zeměmi)⁹. To omezuje důvěru v mikrocertifikáty, jejich pochopení, širší přijímání a zájem o ně, což následně omezuje jejich potenciál podporovat flexibilní učení a profesní dráhy.

Mikrocertifikáty lze využít také jako součást cílených opatření na podporu začleňování a k usnadnění přístupu ke vzdělávání a odborné přípravě a kariérním příležitostem pro širší okruh účastníků vzdělávání. Tento širší okruh účastníků vzdělávání zahrnuje znevýhodněné a zranitelné skupiny (jako jsou osoby se zdravotním postižením, starší osoby, osoby s nízkou kvalifikací, příslušníci menšin, osoby z přistěhovaleckého prostředí, uprchlíci a osoby s omezenými příležitostmi z důvodu jejich zeměpisného umístění a/nebo jejich socioekonomicky znevýhodňující situace). Mikrocertifikáty mohou rovněž být cíleně využívány k řešení problémů v systémech vzdělávání a odborné přípravy a na trzích práce, včetně genderových a jiných diskriminačních stereotypů (např. pokud jde o výběr studia a o stereotypy v rámci vzdělávacích postupů a materiálů), s cílem podpořit bezproblémový přechod ze školy do zaměstnání.

Cíl a oblast působnosti návrhu:

Návrh Komise na doporučení Rady o mikrocertifikátech přispěje k provádění zásad 1 a 4 evropského pilíře sociálních práv rozšířením vzdělávacích příležitostí pro všechny a usnadněním flexibilnějších způsobů vzdělávání po celý život, jakož i díky podpoře práva na včasnou a na míru přizpůsobenou pomoc vedoucí ke zlepšení vyhlídek na zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost, včetně práva na pomoc při odborné přípravě a změně kvalifikace.

Konkrétně je cílem návrhu:

- umožnit lidem získat znalosti, dovednosti a kompetence, které potřebují k úspěchu na měnícím se trhu práce a v měnící se společnosti, aby mohli plně využívat sociálně spravedlivého oživení po pandemii COVID-19 a spravedlivé transformace na ekologickou a digitální ekonomiku,
- podpořit připravenost poskytovatelů mikrocertifikátů při posilování flexibility nabídky vzdělávání s cílem umožnit lidem utvářet si vlastní personalizované vzdělávací a profesní dráhy,

⁸ OECD (2021), [Micro-credential innovations in higher education: Who, What and Why?](#) (Mikrocertifikáty – inovace ve vysokoškolském vzdělávání: kdo, co a proč?), OECD Education Policy Perspectives č. 39, OECD Publishing, Paříž.

⁹ Evropská komise. 2020. [Final Report: A European approach to micro-credentials](#). Output of the Micro-credentials Higher Education Consultation Group (Závěrečná zpráva: Evropská koncepce mikrocertifikátů. Výstup konzultační skupiny pro mikrocertifikáty ve vysokoškolském vzdělávání).

- podporovat inkluzivnost a rovné příležitosti a přispívat k dosažení odolnosti, sociální spravedlnosti a prosperity pro všechny v kontextu demografických změn a ve všech fázích hospodářských cyklů.

K dosažení těchto cílů stanoví návrh doporučení Rady evropský přístup, který členskými státy doporučuje:

- uplatňovat společnou definici v rámci EU, normy a klíčové zásady pro koncipování, vydávání a přenositelnost mikrocertifikátů,
- rozvíjet ekosystém pro mikrocertifikáty,
- využívat potenciál mikrocertifikátů pro podporu celoživotního učení a zaměstnatelnosti.

Cílem je, aby byly mikrocertifikáty soudržným způsobem vytvářeny, využívány a porovnávány jednotlivými členskými státy, zúčastněnými stranami a různými poskytovateli (od institucí vzdělávání a odborné přípravy po soukromé společnosti) v různých odvětvích, oblastech a zemích.

Cílem návrhu je podpořit probíhající práce na mikrocertifikátech vykonávané členskými státy, zúčastněnými stranami a různými skupinami poskytovatelů v celé EU. Návrh nabízí těmto poskytovatelům a dalším zájemcům o prozkoumávání problematiky mikrocertifikátů klíčové zdroje a pokyny. Tyto klíčové zdroje a pokyny podpoří hodnotu, kvalitu, uznávání, transparentnost a přenositelnost mikrocertifikátů a zájem o ně, a to konzistentním a uceleným způsobem. Mikrocertifikáty tak přispějí ke kultuře celoživotního učení a zvýší zaměstnatelnost lidí.

Návrh plně respektuje rozmanitost a flexibilitu mikrocertifikátů. Z toho důvodu nenavrhuje vytváření nových systémů nebo druhů mikrocertifikátů. Usiluje o podporu připravenosti členských států a poskytovatelů k tomu, aby: i) využili potenciál mikrocertifikátů pro zlepšení celoživotního učení a ii) co nejlépe využili stávajících nástrojů k vytváření mikrocertifikátů.

Cílem návrhu není nahradit stávající vnitrostátní procesy organizace vzdělávání a odborné přípravy, zaměstnanosti nebo trhů práce. Mikrocertifikáty je mají doplňovat. Návrh doporučení Rady navíc rozvíjí (a v případě, kde je to potřeba, doporučuje upravit) stávající pravidla pro administrativní postupy a mechanismy správy na vnitrostátní a institucionální úrovni (např. pokud jde o postupy při zajišťování kvality a uznávání).

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Navrhované doporučení Rady je v souladu s dalšími iniciativami Unie, které se zabývají celoživotním učením a zaměstnatelností, a doplňuje je.

V návaznosti na sdělení o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025¹⁰ a na Evropskou agendu dovedností¹¹ byl dne 4. března 2021 přijat akční plán pro evropský pilíř sociálních práv¹². Tento akční plán zmiňuje mikrocertifikáty jako inovativní nástroje, které „mohou usnadnit flexibilní způsoby vzdělávání a podpořit pracovníky v jejich práci nebo během profesních [či životních] přechodů“. Mikrocertifikáty budou rovněž hrát klíčovou roli při dosahování cíle pro rok 2030, kterým je, aby se odborné přípravy každý rok účastnilo

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020DC0625>

¹¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223#upskilling>

¹² C(2021) 102 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_cs

60 % všech dospělých. Jde o jeden ze tří hlavních cílů EU, které vedoucí představitelé EU uvítali na sociálním summitu v Portu¹³ v Portském prohlášení¹⁴ ze dne 8. května 2021 a v závěrečných zasedání Evropské rady¹⁵ ze dne 25. června 2021.

Návrh doporučení Rady o mikrocertifikátech bude přijat současně s návrhem Komise na doporučení Rady o individuálních vzdělávacích účtech. Cílem obou opatření je podporovat jednotlivce v rozvoji dovedností a jejich uznávání v průběhu celého života.

Komise rovněž přijala doporučení Komise o účinné aktivní podpoře zaměstnanosti po krizi COVID-19 (doporučení „EASE“)¹⁶. Toto doporučení usilovalo o usnadnění profesních přechodů a o oživení po krizi COVID-19 vedoucí k intenzivnímu růstu pracovních míst, a to zejména podporou příležitostí k prohlubování dovedností a změně kvalifikace. V souvislosti s tím mohou krátkodobé kurzy odborné přípravy, zejména ty, jež jsou doloženy mikrocertifikáty, hrát důležitou roli při zvyšování zaměstnatelnosti pracovníků.

Ve svém usnesení ze dne 18. února 2021 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030)¹⁷ Rada vyzývá k:

„posílení klíčové úlohy systémů vysokoškolského vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy při podpoře celoživotního učení a oslovování rozmanitější skupiny studentů. Prozkoumání koncepce a využití alternativních kvalifikací (microcredentials) může pomoci rozšířit vzdělávací příležitosti a mohlo by posílit úlohu vysokoškolského vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy v celoživotním učení poskytováním flexibilnějších a modulárních vzdělávacích příležitostí a nabídkou inkluzivnějších vzdělávacích drah.“

V závěrečných zasedání Rady o rovnosti a inkluzi ve vzdělávání a odborné přípravě s cílem podpořit úspěch ve vzdělávání pro všechny¹⁸ Rada vyzývá členské státy, aby:

„podporovaly poskytování vzdělávacích příležitostí všem účastníkům vzdělávání, aby se mohli po celý život zapojovat do flexibilních forem vzdělávání a odborné přípravy, a to i prostřednictvím validace předchozího učení, mimo jiné i v rámci neformálního a informálního prostředí a flexibilních přístupů, mezi něž patří zkoumání koncepce a využití evropského přístupu k mikrocertifikátům, aniž by byla oslabena základní zásada kompletních programů v rámci počátečního vzdělávání a odborné přípravy“.

Zdůrazňuje také, že „vysokoškolské vzdělávání [...] může rovněž více zapojit dospělé, podporovat prohlubování dovedností a změnu kvalifikace a hrát roli v celoživotním učení prostřednictvím flexibilních alternativ k úplným programům, a to zkoumáním koncepce a využíváním evropského přístupu k mikrocertifikátům“.

V závěrečných zasedání Rady o iniciativě „Evropské univerzity“¹⁹ Rada vyzývá Komisi a členské státy, aby „společně prozkoumaly nezbytné kroky, které umožní otestovat využívání mikrocertifikátů ve vysokoškolském vzdělávání s cílem pomoci rozšířit vzdělávací příležitosti a posílit úlohu vysokoškolských institucí v rámci celoživotního učení“.

¹³ Portské prohlášení, tisková zpráva: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>

¹⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/50825/2425-06-21-euco-conclusions-cs.pdf>

¹⁶ C(2021) 1372 final.

¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32021H0402>

¹⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021G0226\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021G0226(01)&from=EN)

¹⁸ Úř. věst. C 221, 221, 10.6.2021 [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52021XG0610\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52021XG0610(01))

¹⁹ Úř. věst. C 221, 10.6.2021 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8658-2021-INIT/cs/pdf>

Doporučení Rady o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost²⁰, které bylo přijato dne 24. listopadu 2020, vyzývá Komisi k „prozkoumání koncepce a využití mikrocertifikátů, mimo jiné i v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, společně s členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami, a to i v rámci poradní skupiny pro evropský rámec kvalifikací, jak je navrženo v Evropské agendě dovedností“.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Navrhované doporučení Rady je v souladu s články 165 a 166 Smlouvy o fungování Evropské unie²¹.

V čl. 165 odst. 1 Smlouvy o fungování EU se stanoví, že Unie „přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah výuky a za organizaci vzdělávacích systémů“. Ustanovení čl. 165 odst. 2 Smlouvy o fungování EU dále upřesňuje, že činnost Unie v oblasti vzdělávání bude částečně zaměřena na „podporu mobility studentů a učitelů, také prostřednictvím podpory akademického uznávání diplomů a započítávání doby studia“.

V čl. 166 odst. 1 Smlouvy o fungování EU se uvádí, že Unie „provádí politiku odborného vzdělávání, jež podporuje a doplňuje činnost členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah a organizaci odborného vzdělávání“.

Článek 149 ve spojení s článkem 292 Smlouvy o fungování EU stanoví právní základ pro koordinovanou strategii zaměstnanosti a pro podporu kvalifikace, vzdělání a přizpůsobivosti pracovníků. Článek 149 předpokládá přijetí „opatření ke spolupráci mezi členskými státy a k podpoře jejich činnosti v oblasti zaměstnanosti prostřednictvím podnětů, které mají za cíl rozvíjet výměnu informací a osvědčených zkušeností, poskytovat srovnávací analýzy a poradenství, jakož i podporovat inovační přístupy a vyhodnocovat zkušenosti, zejména využitím pilotních projektů“.

Tento návrh plně respektuje odpovědnost členských států za organizaci jejich vlastních systémů vzdělávání a odborné přípravy (včetně obsahu výuky a kulturní a jazykové rozmanitosti) a za organizaci zaměstnanosti a trhu práce. Tento návrh odráží doplňující a podpůrnou úlohu EU a dobrovolnou povahu evropské spolupráce v rámci těchto systémů. Iniciativa plně respektuje pravomoci Unie.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Cílem tohoto návrhu je podpořit a zlepšit probíhající prozkoumávání a rozvoj mikrocertifikátů v členských státech, přičemž plně dodržuje zásadu subsidiarity stanovenou v čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, a to tím, že ponechává rozhodnutí o rozsahu a formě provádění na členských státech.

Členské státy jsou plně a primárně odpovědné za obsah výuky a organizaci svých systémů vzdělávání, odborné přípravy, zaměstnání a trhu práce. Mikrocertifikáty se však

²⁰ Úř. věst. C 417, 2.12.2020, s. 1.

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

v jednotlivých zemích a odvětvích značně liší, stejně jako přístupy k jejich definici, formátu a dalším charakteristikám. Společné přístupy k rozvoji a využívání mikrocertifikátů na úrovni EU mohou podpořit a posílit vnitrostátní úsilí. Tyto společné přístupy mohou rovněž podpořit budování důvěry mezi členskými státy a zúčastněnými stranami. Je proto důležité se na těchto společných přístupech dohodnout, aby se zabránilo šíření různých definic a norem pro mikrocertifikáty, což by narušovalo jejich kvalitu, transparentnost, přeshraniční srovnatelnost, uznávání a přenositelnost na vnitřním trhu EU.

Iniciativa EU v této oblasti je rovněž potřebná k tomu, aby umožnila vzestupnou sociálně-ekonomickou konvergenci napříč hospodářskou a měnovou unií a v širším měřítku v rámci EU. Vzhledem k tomu, že poptávka po dovednostech se v rámci odvětví i napříč odvětvími rychle mění, přičemž některá odvětví jsou výrazně ovlivněna ekologickou a digitální transformací, může lepší přístup k odborné přípravě zlepšit také odolnost trhů práce vůči otřesům, jako je ten, který vyvolala pandemie COVID-19.

- **Proporcionalita**

Tento návrh je v souladu se zásadou proporcionality stanovenou v čl. 5 odst. 4 Smlouvy o EU.

Obsah ani podoba tohoto navrhovaného doporučení Rady nepřesahují to, co je potřebné pro dosažení jeho cílů. Navrhovaná opatření jsou úměrná sledovaným cílům, protože respektují postupy členských států a rozmanitost vnitrostátních systémů. Kromě toho jsou veškeré závazky členských států dobrovolného charakteru a každý členský stát se může svobodně rozhodnout, jaký přístup zvolí. Návrh podporuje prozkoumávání mikrocertifikátů, které již v řadě členských států probíhá. Návrh uplatňuje diferencovaný přístup, který odráží rozdílnou hospodářskou, finanční a sociální situaci členských států a jejich rozmanité systémy vzdělávání, odborné přípravy, zaměstnanosti a trhu práce.

- **Volba nástroje**

K dosažení výše uvedených cílů stanoví SFEU, zejména v čl. 165 odst. 4, čl. 166 odst. 4 a článku 149 ve spojení s článkem 292, že Rada přijímá doporučení na základě návrhu Komise. Doporučení Rady je vhodným nástrojem v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, zaměstnanosti a trhů práce, kde má EU podpůrnou odpovědnost. Jedná se o nástroj, který je pro činnost EU v těchto oblastech často používán. Jako právní nástroj signalizuje doporučení Rady závazek členských států k uvedeným opatřením a poskytuje pevný politický základ pro spolupráci v těchto oblastech, přičemž plně respektuje pravomoci členských států.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení ex post / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Evropská komise provedla v letech 2020 a 2021 rozsáhlé konzultace s cílem shromáždit názory zúčastněných stran. Po shromáždění prvotní zpětné vazby od odborníků v oboru bylo v letech 2020 a 2021 provedeno 53 cílených konzultací s cílem zajistit účast všech zainteresovaných stran a veřejnosti.

Důležitou součástí těchto konzultací byla otevřená veřejná konzultace, která probíhala od dubna do července 2021 a v jejímž rámci bylo přijato více než 500 příspěvků ze 43 zemí a více než 90 stanovisek.

V průběhu tohoto konzultačního procesu se Evropská komise věnovala posouzení vnitrostátního a evropského úsilí o rozvoj mikrocertifikátů.

Celkově panovala mezi všemi kategoriemi zúčastněných stran všeobecná shoda na tom, že je zapotřebí vytvořit evropský přístup k mikrocertifikátům. Objevily se však protichůdné zájmy a pohledy ve vztahu k řadě aspektů, mezi něž patří například: i) pracovní definice mikrocertifikátů; ii) zajištění kvality a flexibility a iii) úloha mikrocertifikátů.

Definici mikrocertifikátů, kterou Komise předložila ke konzultaci, podpořila velká většina zúčastněných stran. Některé návrhy zahrnovaly označení mikrocertifikátů jako „malých objemů učení“ namísto „krátkých vzdělávacích zkušeností“, aby tak definice nebyla vázána na žádné časové období. Navrhované standardní prvky popisu mikrocertifikátů byly rovněž dobře přijaty většinou respondentů, kteří považovali každou z navržených norem buď za zásadní, nebo doporučenou.

Zúčastněné strany se domnívaly, že navržení soudržného přístupu k mikrocertifikátům na úrovni EU je v tomto kontextu primární úlohou Unie. Zúčastněné strany rovněž považovaly za obzvláště vhodné, aby EU zajistila spravedlivé a transparentní postupy uznávání a nabídla jasnou definici mikrocertifikátů.

- **Shromáždění a využití výsledků odborných konzultací**

Návrh vychází z celé řady zpráv a studií o prohlubování dovedností a změně kvalifikace. Zohledňuje také dopad pandemie COVID-19 a digitální a ekologické transformace na systémy vzdělávání a odborné přípravy a zaměstnatelnost. Konkrétní příspěvek k této iniciativě poskytly: i) Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj; ii) Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání; iii) Evropská nadace odborného vzdělávání; iv) relevantní projekty v rámci programu Erasmus+; v) zpráva vypracovaná Sítí odborníků na sociální rozměr vzdělávání a odborné přípravy (NESET) a vi) zpráva konzultační skupiny pro mikrocertifikáty ve vysokoškolském vzdělávání. Tyto informace jsou obsaženy v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise.

- **Posouzení dopadů**

Posouzení dopadů nebylo provedeno s ohledem na: i) skutečnost, že činnosti doplňují iniciativy členských států; ii) dobrovolnou povahu navrhovaných činností a iii) rozsah očekávaných dopadů. Tvorba návrhu vycházela ze specializovaných studií, konzultací s členskými státy, veřejné konzultace a mnoha specializovaných konzultací se zúčastněnými stranami.

Doprovodný pracovní dokument útvarů Komise popisuje širokou škálu důkazů z nedávných výzkumů spolu se stanovisky a zkušenostmi evropských zúčastněných stran na podporu navrhovaného doporučení. Pracovní dokument útvarů Komise dále uvádí příklady stávajících politik a projektů v této rychle se rozvíjející oblasti.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Základní práva**

Tento návrh doporučení Rady respektuje základní práva. Prosazuje zásady zakotvené v Listině základních práv Evropské unie²², konkrétně právo na vzdělání, právo na přístup k odbornému a dalšímu vzdělávání (článek 14) a právo na ochranu osobních údajů (článek 8).

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tato iniciativa si nevyžádá další zdroje z rozpočtu EU.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Na podporu provádění navrhuje Komise vyvinout ve spolupráci s členskými státy zvláštní podpůrné materiály, příručky a další konkrétní výstupy. Ty budou založeny na důkazech, činnostech vzájemného učení a identifikovaných osvědčených postupech. Členským státům bude doporučeno, aby co nejdříve provedly zásady stanovené v doporučení a aby předložily plán s odpovídajícími opatřeními, která přijmou na vnitrostátní úrovni. Komise má v úmyslu podávat zprávy o uplatňování doporučení prostřednictvím příslušných rámců Unie pro monitorování a podávání zpráv.

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Doporučení předkládá pokyny, kterými se mohou členské státy řídit, a navrhuje opatření, která mohou provádět za účelem zvýšení kvality, transparentnosti a využívání drobných vzdělávacích zkušeností vedoucích k získání mikrocertifikátů. Návrh nastiňuje soubor doporučení pro členské státy v souladu s vnitrostátními prioritami a podmínkami. Návrh rovněž vyzývá Komisi, aby podporovala členské státy a zúčastněné strany, zejména usnadňováním spolupráce a tvorbou praktických pokynů a nástrojů na podporu rozvoje a využívání mikrocertifikátů. Doporučení také stanoví závazek Evropské komise doplňovat a podporovat opatření členských států v této oblasti.

Body 1–2 doporučují, aby členské státy přijaly evropský přístup k mikrocertifikátům s cílem: i) rozšířit vzdělávací příležitosti pro lidi; ii) podpořit připravenost poskytovatelů mikrocertifikátů a iii) podporovat inkluzivnost a rovné příležitosti. Mikrocertifikáty rovněž pomohou dosáhnout cíle, aby se odborné přípravy každý rok účastnilo 60 % všech dospělých, který je stanoven v akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv a který uvítali vedoucí představitelé EU.

Body 3–4 objasňují, že oblast působnosti návrhu zahrnuje stanovení společného evropského přístupu k poskytování mikrocertifikátů. Tento společný přístup bude zahrnovat definici mikrocertifikátů a pokyny, jak mikrocertifikáty koncipovat, vydávat a popisovat.

Bod 5 obsahuje definice pro účely tohoto doporučení.

²² Úř. věst. C 326, 26.10.2012 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012P%2FTXT>

Bod 6 doporučuje, aby členské státy přijaly „standardní unijní“ prvky popisu mikrocertifikátů a unijní zásady pro koncipování a vydávání mikrocertifikátů, jak jsou uvedeny v přílohách I a II.

Body 7–10 stanoví opatření k rozvoji „ekosystémů pro mikrocertifikáty“ v rámci vyvíjejících se systémů vzdělávání a odborné přípravy, trhů práce a společnosti.

Body 11–15 uvádí doporučení týkající se používání mikrocertifikátů v rámci systémů vzdělávání a odborné přípravy, politik dovedností, politiky zaměstnanosti a aktivní politiky trhu práce, která mohou sloužit potřebám širokého spektra účastníků vzdělávání, pracovníků, uchazečů o zaměstnání a dalších, aby mohli plně využívat sociálně spravedlivého oživení po pandemii COVID-19 a spravedlivé transformace na ekologickou a digitální ekonomiku.

Návrh kromě toho doporučuje podporovat využívání mikrocertifikátů na pomoc určitým cílovým skupinám při návratu na trh práce, a to zejména osobám s minimálním příjmem, dlouhodobě nezaměstnaným a osobám s nízkou kvalifikací. Navrhuje také podporovat využívání mikrocertifikátů pro osoby samostatně výdělečně činné a pracovníky platform, kteří nemusí mít přístup k tradičnímu vzdělávání a odborné přípravě, ale potřebují cílenou podporu, aby mohli dále postupovat ve své kariéře. Mikrocertifikáty lze využívat také k uznávání výsledků povinné nebo požadované odborné přípravy pro určitá zaměstnání a profese (např. první pomoc, ruční manipulace a obsluha strojů pro konkrétní práce a profese)²³.

Body 16–19 vítají záměr Komise podporovat rozvoj a používání mikrocertifikátů prostřednictvím: i) rozvoje nebo přizpůsobení nástrojů a služeb EU; ii) podpory spolupráce mezi členskými státy a zúčastněnými stranami; iii) rozvoje platformy Europass a iv) podpory dalšího výzkumu týkajícího se přijímání evropského přístupu k mikrocertifikátům.

Provádění bude podpořeno stávajícími nástroji EU, které přispívají k naplňování potřeb jednotlivců a organizací, včetně Europassu a digitálních certifikátů Europass, s cílem podpořit přenositelnost a pravost mikrocertifikátů. Provádění bude rovněž podpořeno iniciativou evropské studentské karty, která studentům umožní sdílet mikrocertifikáty elektronicky a bezpečně s jinými vzdělávacími institucemi a institucemi odborné přípravy. Dále pak programy a nástroje financování EU pomohou usnadnit využívání krátkodobých studijních zkušeností vedoucích k získání mikrocertifikátů.

Body 20–22 uvádějí mechanismy podávání zpráv pro provádění doporučení.

Doprovodný pracovní dokument útvarů Komise popisuje širokou škálu důkazů z nedávných výzkumů spolu se stanovisky a zkušenostmi evropských zúčastněných stran na podporu navrhovaného doporučení. Pracovní dokument útvarů Komise dále uvádí příklady stávajících politik a projektů v této rychle se rozvíjející oblasti.

²³ Tento návrh se nezabývá uznáváním regulovaných povolání, jak je stanoveno ve směrnici 2005/36/ES.

Návrh

DOPORUČENÍ RADY**o evropském přístupu k mikrocertifikátům pro celoživotní učení a zaměstnatelnost**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 149, 292, 165 a 166 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Stále více lidí v Evropě si potřebuje doplňovat znalosti, dovednosti a kompetence, protože jejich formální vzdělání jim přestává dostačovat k tomu, aby dokázali reagovat na požadavky rychle se měnící společnosti a trhu práce. Oživení po pandemii COVID-19 a digitální a ekologická transformace urychlily tempo změn týkajících se toho, jak žijeme, učíme se a pracujeme. Pandemie poškodila kariérní vyhlídky jak mladých lidí, tak i dospělých. Způsobila nárůst nezaměstnanosti a narušila fyzickou, duševní a emocionální pohodu stovek milionů lidí v Evropě.
- (2) Jednou z hlavních výzev, kterým evropské podniky a zaměstnavatelé čelí, je nedostatečná nabídka potřebných dovedností na trhu práce EU. Pracovníci zároveň čelí nebyvalým změnám v organizaci práce. Kromě toho se v důsledku digitální a ekologické transformace zásadně mění pracovní profily a požadavky na dovednosti. Jak je uvedeno v rozhodnutí Rady o hlavních směrech politik zaměstnanosti²⁴, členské státy by měly „každému umožnit předvídat potřeby trhu práce a lépe se jim přizpůsobit, zejména prostřednictvím průběžné rekvalifikace a prohlubování dovedností“. Je to nezbytné k tomu, aby mohli pracovníci reagovat na potřeby svého současného zaměstnání, nebo aby mohli přejít na nová pracovní místa, a do rozvíjejících se odvětví, jako je ekologické či digitální odvětví, zejména v souvislosti se stárnutím populace.
- (3) Lidé potřebují mít přístup ke kvalitní výuce a učení poskytovaným různými způsoby a v různých prostředích, aby mohli rozvíjet své osobní, sociální, kulturní a profesní kompetence. Po systémech vzdělávání a odborné přípravy je vyžadováno, aby byly flexibilnější a aby hledaly způsoby, jak umožnit učení více zaměřené na účastníky vzdělávání, přístupné a inkluzivní pro širší škálu profilů. Neformální poskytovatelé vzdělávání a odborné přípravy také řeší tuto potřebu tím, že poskytují nové a inovativní příležitosti k prohlubování dovedností a změně kvalifikace.
- (4) Efektivní kultura celoživotního učení je klíčem k zajištění toho, aby měl každý dovednosti, které potřebuje k úspěchu ve společnosti, na trhu práce a v osobním životě. Je nezbytné, aby lidé měli po celý život přístup ke kvalitnímu a relevantnímu vzdělání a odborné přípravě, prohlubování dovedností a změně kvalifikace. Příležitosti k celoživotnímu učení by měly být součástí dlouhodobé strategie vzdělávacích

²⁴ Úř. věst. L 344, 19.10.2020, s. 4.

institucí a institucí odborné přípravy ke zlepšení jejich schopnosti reagovat na rychle se měnící potřeby zaměstnavatelů a účastníků vzdělávání. To by umožnilo rozmanitější skupině osob (včetně absolventů těchto institucí a dalších dospělých účastníků vzdělávání) prohlubovat si dovednosti a měnit kvalifikaci. Instituce vysokoškolského vzdělávání, instituce odborného vzdělávání a přípravy a další poskytovatelé mikrocertifikátů musí spolupracovat, aby mohli rychle uplatňovat nejnovější výsledky výzkumů při koncipování a aktualizaci vzdělávacích příležitostí.

- (5) Mikrocertifikáty mohou pomoci při dokládání těchto drobných studijních zkušeností uzpůsobených na míru. Umožňují cílené, flexibilní získávání znalostí, dovedností a kompetencí k uspokojení nových a vznikajících potřeb ve společnosti a na trhu práce, přičemž nenahrazují tradiční kvalifikace. Mikrocertifikáty může vytvářet a poskytovat řada poskytovatelů v různých vzdělávacích prostředích (ať už se jedná o formální, neformální nebo informální prostředí).
- (6) Navzdory jejich rostoucímu využívání neexistují v Evropě pro mikrocertifikáty žádná společná definice ani společné normy. To omezuje pochopení mikrocertifikátů a zájem o ně, a tím i jejich potenciál usnadňovat flexibilní učení a profesní dráhy.
- (7) Evropský pilíř sociálních práv²⁵ ve své první zásadě uvádí, že každý má právo na kvalitní a inkluzivní všeobecné a odborné vzdělávání a celoživotní učení, aby si udržel a nabyl dovednosti, které mu umožní účastnit se plně na životě společnosti a úspěšně zvládat přechody na trhu práce, a to kdekoliv v Evropské unii. Čtvrtá zásada Evropského pilíře sociálních práv uvádí, že každý má právo na včasnou a na míru přizpůsobenou pomoc pro zlepšení vyhlídek na zaměstnání nebo na výkon samostatné výdělečné činnosti. Toto právo na pomoc zahrnuje právo na podporu při odborné přípravě a změně kvalifikace. Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv zmiňuje mikrocertifikáty jako inovativní nástroje, které „mohou usnadnit flexibilní způsoby vzdělávání a podpořit pracovníky v jejich práci nebo během profesních přechodů“. Mikrocertifikáty mohou hrát roli při plnění hlavních cílů EU, kterých má být dosaženo do roku 2030, včetně cíle, aby se odborné přípravy každý rok účastnilo 60 % všech dospělých, a cíle v podobě míry zaměstnanosti alespoň 78 %. Oba tyto cíle byly uvítány vedoucími představiteli EU, sociálními partnery a zástupci občanské společnosti na sociálním summitu v Portu a poté Evropskou radou na zasedání dne 25. června 2021²⁶.
- (8) Souběžně s akčním plánem přijala Komise i doporučení o účinné aktivní podpoře zaměstnanosti po krizi COVID-19 (doporučení „EASE“)²⁷. Toto doporučení nabízí členským státům konkrétní politické pokyny k vypracování ucelených politických balíčků, které usnadní přechody mezi zaměstnáními a podpoří oživení po krizi COVID-19 vedoucí k intenzivnímu růstu pracovních míst. Politické pokyny zahrnují příležitosti k prohlubování dovedností a změně kvalifikace a podpůrná opatření.
- (9) Evropská agenda dovedností²⁸ oznámila jako součást svých 12 stěžejních opatření novou iniciativu týkající se evropského přístupu k mikrocertifikátům. Tato nová iniciativa si klade za cíl podpořit kvalitu, transparentnost a přejímání mikrocertifikátů napříč EU. Agenda dovedností dále oznámila iniciativu týkající se individuálních

²⁵ Úř. věst. C 428, 13.12.2017, s. 3.

²⁶ „Evropská rada vítá hlavní cíle EU stanovené v akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv v souladu s Portským prohlášením“, Rada Evropské unie (2021), závěry ze zasedání Evropské rady, 24.–25. června 2021. Dokument EUCO 7/21.

²⁷ C(2021) 1372 final.

²⁸ C(2020) 274 final.

vzdělávacích účtů, která má pomoci překlenout stávající nedostatky v přístupu k odborné přípravě pro dospělé v produktivním věku a vybavit je pro úspěšné zvládnutí přechodů na trhu práce. Mikrocertifikáty mohou být využívány jako součást dostupné odborné přípravy za účelem podpoření fungování těchto individuálních vzdělávacích účtů.

- (10) Ve sdělení o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025²⁹ bylo oznámeno, že Komise bude pracovat na rozvoji evropského přístupu k mikrocertifikátům, jehož účelem je pomoci rozšířit příležitosti k učení a posílit úlohu institucí vysokoškolského vzdělávání a odborného vzdělávání a přípravy v celoživotním učení.
- (11) Doporučení Rady o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost vyzývá Komisi k „prozkoumání koncepce a využití alternativních kvalifikací (microcredentials)“.
- (12) Závěry Rady o iniciativě „Evropské univerzity“ – Propojení vysokoškolského vzdělávání, výzkumu, inovací a společnosti: příprava podmínek pro nový rozměr evropského vysokoškolského vzdělávání³⁰ zdůrazňují, že „mikrocertifikáty by mohly pomoci rozšířit vzdělávací příležitosti, aby bylo možné přizpůsobit se netradičním studentům a poptávce po nových dovednostech na trhu práce; učinit zkušenosti související s učením flexibilnějšími a modulárnějšími; podporovat přístup k vysokoškolskému vzdělávání; zapojovat žáky, bez ohledu na jejich předchozí kvalifikaci nebo výchozí prostředí, podporovat příležitosti ke změně kvalifikace a prohlubování dovedností a zároveň zajistit kvalitní vzdělávání“.
- (13) Ministři školství Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání se v Římském komuniké o mezivládním boloňském procesu³¹ zavázali pomoci svým vysokoškolským institucím: i) diverzifikovat nabídku vzdělávání a ii) inovovat obsah vzdělávání a způsoby jeho poskytování. Mnoho vysokoškolských institucí nabízí nebo plánuje nabízet kromě úplných studijních programů také formy vzdělávání menšího rozsahu. Toto vzdělávání menšího rozsahu umožní účastníkům vzdělávání rozvíjet nebo aktualizovat jejich kulturní, profesní a průřezové dovednosti a kompetence v různých fázích jejich života. Prostřednictvím spolupráce v rámci boloňského procesu bude zkoumáno, jakým způsobem a do jaké míry mohou být tyto menší, flexibilnější formy učení – včetně těch, které vedou k získání mikrocertifikátů – definovány, rozvíjeny, prováděny a uznávány pomocí společných nástrojů.
- (14) Systémy vzdělávání a odborné přípravy by měly zohledňovat různé individuální potřeby, schopnosti a kapacity jednotlivých účastníků vzdělávání. Rovněž by měly nabízet vzdělávací příležitosti pro všechny, a to i v neformálním a informálním prostředí, jak je zdůrazněno v závěrech Rady o rovnosti a inkluzi ve vzdělávání a odborné přípravě³². Dobře koncipované mikrocertifikáty lze využít jako součást cílených opatření na podporu začleňování a dostupnosti vzdělávání a odborné přípravy pro širší okruh účastníků vzdělávání. Tento širší okruh účastníků vzdělávání zahrnuje znevýhodněné a zranitelné skupiny (jako jsou osoby se zdravotním postižením, starší osoby, osoby s nízkou kvalifikací, příslušníci menšin, osoby z přistěhovaleckého prostředí, uprchlíci a osoby s omezenými příležitostmi z důvodu jejich zeměpisného umístění a/nebo jejich socioekonomicky znevýhodňující situace). Mikrocertifikáty

²⁹ C(2020) 625 final.

³⁰ Úř. věst. C 221, 10.6.2021, s. 9.

³¹ Římské komuniké ministrů ze dne 19. listopadu 2020.

³² Úř. věst. C 221, 10.6.2021, s. 8.

mohou být použity také k prevenci předčasného odchodu ze vzdělávání a odborné přípravy a k podpoře přechodu ze školy do zaměstnání. Očekávaný nárůst počtu uprchlíků a žadatelů o azyl si vyžádá vytvoření strategií pro účinnou integraci těchto skupin do systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnání. Poradenství a vzájemné učení v rámci EU při koncipování mikrocertifikátů může podpořit začleňování a zajistit, aby k jejich přínosům měli přístup účastníci vzdělávání ze všech skupin společnosti.

- (15) Mikrocertifikáty mohou také podporovat profesní rozvoj a mobilitu osob působících v nestandardních formách práce, jako jsou ty v rámci ekonomiky platform³³. Lidé pracující prostřednictvím platform mají kvůli svému statusu osob samostatně výdělečně činných omezený přístup k odborné přípravě.
- (16) Mikrocertifikáty mohou sehrát aktivní úlohu v plnění politických iniciativ EU s cílem urychlit digitální a ekologickou transformaci. Mikrocertifikáty mohou: i) podpořit cíle aktualizovaného akčního plánu digitálního vzdělávání³⁴ a pomáhat při poskytování flexibilních a dostupných vzdělávacích příležitostí pro získání digitálních dovedností a ii) naplnit cíle plánu Komise „Digitální kompas 2030“, tedy zajistit, aby do roku 2030 obyvatelstvo v Evropě disponovalo digitálními dovednostmi a aby zde byli k dispozici vysoce kvalifikovaní odborníci v oblasti digitálních dovedností. Mikrocertifikáty mohou rovněž hrát roli při plnění „Zelené dohody pro Evropu“³⁵, což je evropská strategie rozvoje, jejímž cílem je transformovat její ekonomiku a společnost a nastavit udržitelnější směřování.
- (17) Doporučení Rady o evropském rámci kvalifikací pro celoživotní učení³⁶ poskytuje společný referenční rámec, který lidem a organizacím pomáhá porovnávat různé systémy kvalifikací a úrovně kvalifikací z těchto systémů. Jakožto evropský referenční rámec je evropský rámec kvalifikací otevřen všem druhům a úrovním kvalifikací. Evropský rámec kvalifikací je otevřen také mikrocertifikátům, které jsou součástí vnitrostátních rámců kvalifikací.
- (18) Doporučení Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení³⁷ vyzvalo členské státy k tomu, aby do roku 2018 – podle okolností a zvláštních podmínek jednotlivých států a jak považují za vhodné – zavedly opatření pro uznávání neformálního a informálního učení. Díky těmto opatřením pro uznávání budou lidé moci dosáhnout uznání znalostí, dovedností a kompetencí, které si osvojili prostřednictvím neformálního a informálního učení. Tato opatření pro uznávání umožní lidem také získat úplnou kvalifikaci, nebo případně částečnou kvalifikaci. Hodnocení doporučení³⁸ provedené v roce 2020 vyzvalo k většímu rozvoji vazeb mezi uznáváním a mikrocertifikáty.
- (19) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/646 ze dne 18. dubna 2018 o společném rámci pro poskytování lepších služeb v oblasti dovedností a kvalifikací (Europass)³⁹ stanoví základ pro poskytování internetových nástrojů umožňujících

³³ „Pojem ekonomika online platform by měl být chápán tak, že zahrnuje veškerou hospodářskou činnost vyplývající ze skutečných nebo zamýšlených obchodních transakcí na vnitřním trhu a zprostředkovanou přímo či nepřímo online platformami, zejména online zprostředkovatelskými službami a online vyhledávači.“ C(2018) 2393 final, 26.4.2018, s. 1.

³⁴ C(2020) 624 final.

³⁵ C(2019) 640 final.

³⁶ Úř. věst. C 189, 15.6.2017.

³⁷ Úř. věst. C 398, 22.12.2012.

³⁸ Pracovní dokument útvarů Komise, SWD(2020) 121 final.

³⁹ Úř. věst. L 112, 2.5.2018.

lidem řídit svou kariéru a celoživotní učení pomocí služeb ověřování pravosti certifikátů, díky kterým budou mikrocertifikáty přenositelné.

(20) Relevantnost, rozvoj a aktualizace mikrocertifikátů závisí na: i) spolupráci a součinnosti vnitrostátních orgánů, vzdělávacích organizací a organizací odborné přípravy a ii) odvětvovém a meziodvětvovém sociálním dialogu (tento sociální dialog by měl zahrnovat organizace zastupující pracovníky a zaměstnavatele ze soukromého i veřejného sektoru, malé a střední podniky a odborné a vedoucí pracovníky).

(21) Toto doporučení plně respektuje zásadu subsidiarity a proporcionality,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Cíle

1. Členskými státy se doporučuje, aby přijaly evropský přístup k mikrocertifikátům s cílem:
 - a) umožnit jednotlivcům získat znalosti, dovednosti a kompetence, které potřebují k úspěchu na vyvíjejícím se trhu práce a v měnící se společnosti a k tomu, aby mohli plně využívat sociálně spravedlivého oživení a spravedlivé transformace na ekologickou a digitální ekonomiku;
 - b) podpořit připravenost poskytovatelů mikrocertifikátů k posilování transparentnosti a flexibility nabídky vzdělávání s cílem umožnit jednotlivcům utvářet si vlastní personalizované vzdělávací a profesní dráhy;
 - c) podporovat inkluzivnost a rovné příležitosti a přispívat k dosažení odolnosti, sociální spravedlnosti a prosperity pro všechny v kontextu demografických změn a ve všech fázích hospodářských cyklů.
2. Členské státy by měly využívat mikrocertifikáty jako nástroj, jenž jim pomůže dosáhnout cíle spočívajícího v tom, aby se odborné přípravy každý rok účastnilo 60 % všech dospělých, který je stanoven v akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv a který uvítali vedoucí představitelé EU.

Oblast působnosti

3. Toto doporučení se týká mikrocertifikátů a také politik, které mohou podpořit jejich účinné koncipování a využívání.
4. Mikrocertifikáty je možné využít k doplnění a posílení ekosystémů vzdělávání, odborné přípravy, celoživotního učení a zaměstnatelnosti. Opatření nastíněná v tomto doporučení nemají za cíl nahradit nebo narušit počáteční a vysokoškolské vzdělávání, odborné vzdělávání a přípravu nebo tradiční kvalifikace. Návrh zavádí společný evropský přístup k probíhajícímu a novému poskytování mikrocertifikátů v Evropské unii a stanoví definici a pokyny pro koncipování, vydávání a popis mikrocertifikátů na podporu jejich kvality, transparentnosti a využívání.

Definice

5. Pro účely tohoto doporučení se rozumí:
 - a) „mikrocertifikátem“ záznam výsledků učení, které účastník vzdělávání získal po absolvování učení malého rozsahu. Tyto výsledky učení byly posouzeny podle transparentních a jasně definovaných norem. Kurzy vedoucí k získání mikrocertifikátů jsou navrženy tak, aby účastníkovi vzdělávání poskytly specifické znalosti, dovednosti a kompetence, které reagují na společenské, osobní či kulturní potřeby nebo potřeby trhu práce. Mikrocertifikáty vlastní

účastník vzdělávání, mohou být sdíleny a jsou přenositelné. Mohou být vydávány samostatně nebo jako součást rozsáhlejších certifikací. Opírají se o zajišťování kvality v souladu s dohodnutými normami v příslušném odvětví nebo oblasti činnosti;

- b) „poskytovateli mikrocertifikátů“ veškeré subjekty, včetně institucí a organizací zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu, sociálních partnerů (tj. organizací zastupujících pracovníky a zaměstnavatele), zástupců zaměstnavatelů a průmyslu, organizací občanské společnosti a vnitrostátních orgánů, které koncipují, poskytují a vydávají mikrocertifikáty pro formální, neformální a informální učení;
- c) „vzdělávacím prostředím“ různorodá fyzická, online, smíšená⁴⁰, virtuální a digitální prostředí, kontexty a kultury, ve kterých se lidé učí, včetně všech prostředí, ve kterých může probíhat formální, neformální a informální učení;
- d) „formálním učením“ učení, které se uskutečňuje v organizovaném a strukturovaném prostředí věnovaném výhradně vzdělávání a zpravidla vede k přiznání kvalifikace, obvykle ve formě osvědčení nebo diplomu; zahrnuje systémy všeobecného vzdělávání, počátečního a terciárního odborného vzdělávání a vysokoškolského vzdělávání⁴¹;
- e) „neformálním učením“ učení, k němuž dochází mimo formální vzdělávání a odbornou přípravu na základě plánované činnosti, pokud jde o cíle a dobu učení, a při němž existuje určitá forma podpory tohoto učení⁴²;
- f) „informálním učením“ učení, které je výsledkem každodenních činností a zkušeností a které není organizováno nebo strukturováno, pokud jde o cíle, dobu nebo podporu učení; z pohledu účastníka vzdělávání se může jednat o neúmyslnou činnost⁴³;
- g) „přenositelností“ možnost držitele certifikátu uložit své mikrocertifikáty v systému dle vlastního výběru, sdílet je se subjekty dle vlastního výběru (ať už vnitrostátními či nadnárodními) tak, aby všechny strany dokázaly porozumět obsahu a ověřit pravost certifikátu;
- h) „kumulativností“ možnost kombinovat různé mikrocertifikáty a logicky je na sebe navazovat;
- i) „hodnocením“ postup nebo metoda používaná k posouzení, měření a případně popisu dovedností jednotlivců získaných prostřednictvím formálního, neformálního nebo informálního učení. Hodnocení může potvrdit třetí strana, sám účastník vzdělávání (sebehodnocení) nebo oba dva.

Definice a standardní unijní prvky popisu mikrocertifikátů

6. Členské státy by měly přijmout:

- a) definici mikrocertifikátů, jak je stanovena v bodě 5 písm. a);

⁴⁰ Pojem „smíšené učení“ se ve formálním vzdělávání a odborné přípravě používá v situaci, kdy škola, pedagog nebo student zaujímá k procesu učení více než jeden přístup.

⁴¹ Definice převzatá z doporučení Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení, Úř. věst. C 398, 22.12.2012.

⁴² Definice převzatá z nařízení ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Erasmus+: program Unie pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport, Úř. věst. L 189, 28.5.2021.

⁴³ Definice převzatá z nařízení ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí program Erasmus+: program Unie pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport, Úř. věst. L 189, 28.5.2021.

- b) standardní unijní prvky popisu mikrocertifikátu (jak jsou popsány v příloze I), včetně těchto povinných prvků:
- 1) totožnost účastníka vzdělávání,
 - 2) název mikrocertifikátu,
 - 3) země/region vystavujícího subjektu,
 - 4) udělující subjekt,
 - 5) datum vydání,
 - 6) výsledky učení,
 - 7) pomyslný objem práce potřebný k dosažení výsledků učení (pokud možno v rámci evropského systému přenosu a akumulace kreditů),
 - 8) úroveň (a případně cyklus) vzdělávací zkušenosti vedoucí k získání mikrocertifikátu (evropský rámec kvalifikací, kvalifikační rámce Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání), je-li to vhodné,
 - 9) typ hodnocení,
 - 10) forma účasti na vzdělávací aktivitě,
 - 11) typ zajištění kvality používaný pro mikrocertifikát;
- c) zásady Unie pro koncipování a vydávání mikrocertifikátů (jak jsou popsány v příloze II).

Rozvoj ekosystému pro mikrocertifikáty

7. Členské státy by měly usnadnit probíhající a nový rozvoj mikrocertifikátů v rámci formálního vzdělávacího prostředí, a to mimo jiné:
- a) podporou vysokoškolských institucí v tom, aby zvážily úlohu mikrocertifikátů při nabízení vzdělávacích příležitostí různým účastníkům vzdělávání, zejména rozšiřováním atraktivní, inkluzivní a na studenta zaměřené nabídky činností celoživotního učení, mimo jiné prostřednictvím činností aliancí evropských univerzit⁴⁴;
 - b) podporou poskytovatelů odborného vzdělávání a přípravy, aby zvážili úlohu mikrocertifikátů v dalším odborném vzdělávání a přípravě na podporu prohlubování dovedností a změny kvalifikace dospělých, mimo jiné prostřednictvím činností center excelence v oblasti odborného vzdělávání a přípravy;
 - c) zajištěním dostupnosti veřejného financování pro rozvoj a poskytování vzdělávacích programů a programů odborné přípravy malého rozsahu vedoucích k získání mikrocertifikátů na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy, a to při zohlednění institucionální autonomie umožňující rozmanitost a kreativitu.
8. Členské státy by měly podporovat probíhající a nový rozvoj mikrocertifikátů v rámci neformálního a informálního vzdělávacího prostředí, a to mimo jiné:
- a) podporou poskytování a koncipování mikrocertifikátů jinými poskytovateli, než jsou poskytovatelé uvedení v bodě 7, a to i díky dostupnosti veřejného

⁴⁴ Úř. věst. C 221, 10.6.2021.

- financování (mezi tyto poskytovatele patří: společnosti, sociální partneři, organizace občanské společnosti, místní orgány a soukromí poskytovatelé);
- b) podporou rozvoje mikrocertifikátů koncipovaných a schválených zástupci zaměstnavatelů a pracovníků prostřednictvím sociálního dialogu;
 - c) přizpůsobením postupů uznávání předchozího vzdělání a uznávání neformálního a informálního učení, aby bylo možné mikrocertifikáty udělovat.
9. Členské státy se vyzývají, aby podporovaly kvalitu a transparentnost mikrocertifikátů, a to mimo jiné:
- a) uplatňováním, přizpůsobováním a rozvojem mechanismů zajištění kvality mikrocertifikátů vydávaných různými typy poskytovatelů;
 - b) podporou využívání systémů „poznatků o dovednostech“ k analýzám potřeb trhu práce a demografických změn, aby mohly identifikovat jakékoli potřeby v oblasti vývoje či aktualizace mikrocertifikátů;
 - c) zajištěním toho, aby poskytovatelé zveřejňovali katalogy mikrocertifikátů, které nabízejí, a případně i své politiky uznávání mikrocertifikátů vydaných jinými poskytovateli;
 - d) případným začleněním mikrocertifikátů do vnitrostátních rámců a systémů kvalifikací.
10. Členské státy by měly prosazovat a podporovat efektivní spolupráci, řízení a partnerství: i) institucí poskytujících vzdělávání a odbornou přípravu; ii) sociálních partnerů; iii) zaměstnavatelů a představitelů průmyslových odvětví; iv) organizací občanské společnosti a v) vnitrostátních orgánů. V rámci této spolupráce, řízení a partnerství by měly být identifikovány potřeby v oblasti mikrocertifikátů a mikrocertifikáty by se měly společně rozvíjet a aktualizovat.

Využití potenciálu mikrocertifikátů

11. Členské státy by měly začlenit mikrocertifikáty jak do systémů vzdělávání a odborné přípravy, tak do politik zaměřených na dovednosti, a to mimo jiné:
- a) zahrnutím mikrocertifikátů do vnitrostátních katalogů nabízených vzdělávacích kurzů a kurzů odborné přípravy;
 - b) využíváním mikrocertifikátů ke zlepšení přístupu ke vzdělání a odborné přípravě pro všechny účastníky vzdělávání, včetně znevýhodněných a zranitelných skupin (jako jsou osoby se zdravotním postižením, starší osoby, osoby s nízkou kvalifikací, příslušníci menšin, osoby z přistěhovaleckého prostředí, uprchlíci a osoby s omezenými příležitostmi z důvodu jejich zeměpisného umístění a/nebo jejich socioekonomicky znevýhodňující situace);
 - c) využíváním mikrocertifikátů k podpoře přechodu z vyššího sekundárního vzdělávání nebo odborné přípravy k terciárnímu vzdělávání a dokončení studijních programů;
 - d) využíváním mikrocertifikátů jako dalšího prostředku ke zlepšení základních a pokročilých digitálních dovedností a kompetencí širšího okruhu účastníků vzdělávání v souladu s akčním plánem digitálního vzdělávání;
 - e) využíváním mikrocertifikátů k podpoře rozvoje poskytování vzdělávání v oblasti environmentální udržitelnosti jako součásti vnitrostátního provádění doporučení Rady o učení v zájmu environmentální udržitelnosti;

- f) podporou využívání mikrocertifikátů vzdělávacími institucemi, institucemi odborné přípravy a dalšími poskytovateli – ve spolupráci s okolními znalostními a inovačními ekosystémy – za účelem zvýšení relevantnosti a posílení pozitivního dopadu mikrocertifikátů na ekonomiku svých měst a regionů;
 - g) podporou pochopení mikrocertifikátů a jejich používání prostřednictvím průběžného profesního rozvoje učitelů a školitelů (např. v kontextu pedagogických akademií Erasmus+), jakož i akademických a výzkumných pracovníků;
 - h) podporou využívání mikrocertifikátů pro rychlý přenos nejnovějších výzkumných poznatků do vzdělávacích příležitostí, posílení součinnosti mezi Evropským prostorem vzdělávání a Evropským výzkumným prostorem;
 - i) zvážením toho, jak by bylo možné využít mikrocertifikáty v rámci Evropského prostoru vzdělávání ke zpochybnění genderových a jiných diskriminačních stereotypů týkajících se výběru studia a v rámci vzdělávacích postupů a materiálů.
12. Členské státy by měly začlenit mikrocertifikáty do svých politik zaměstnanosti a aktivních politik na trhu práce (tj. služby zaměstnanosti, podpora odborné přípravy a pobídky pro zaměstnanost), a to zejména:
- a) využitím mikrocertifikátů s cílem: i) řešit nesoulad mezi dostupnými a potřebnými dovednostmi a překážky v daných hospodářských odvětvích a regionech a ii) prohlubovat dovednosti a měnit kvalifikaci pracovníků v souladu s dovednostmi a pracovními místy, po kterých je na pracovním trhu poptávka, zejména v souvislosti s digitální a ekologickou transformací;
 - b) zahrnutím kurzů vedoucích k získání mikrocertifikátů do vnitrostátních registrů uznávaných příležitostí k odborné přípravě, které mohou být propojeny s individuálními vzdělávacími účty a dalšími systémy na podporu odborné přípravy;
 - c) podporou využívání mikrocertifikátů jako prostředku k aktualizaci a zlepšování dovedností osob samostatně výdělečně činných a nestandardních pracovníků, včetně osob pracujících prostřednictvím platforem;
 - d) prozkoumáním využití mikrocertifikátů v rámci cílených iniciativ zaměřených na podporu a motivaci znevýhodněných a zranitelných skupin (jako jsou osoby s minimálním příjmem, dlouhodobě nezaměstnaní a osoby s nízkou kvalifikací) k opětovnému vstupu na trh práce;
 - e) prozkoumáním úlohy mikrocertifikátů v rámci systémů pro provádění záruky pro mladé lidi na podporu mladých lidí, včetně přípravné odborné přípravy a kvalitních nabídek dalšího vzdělávání nebo odborné přípravy;
 - f) prozkoumáním úlohy mikrocertifikátů jako součásti vnitrostátního provádění doporučení o účinné aktivní podpoře zaměstnanosti po krizi COVID-19 (doporučení „EASE“);
 - g) prozkoumáním využití mikrocertifikátů ke splnění regulačních požadavků na prohlubování dovedností a změnu kvalifikace v určitých zaměstnáních a typech práce (např. pro licence, povinná školení a povolení).

13. Členské státy by měly podpořit Evropskou síť národních informačních středisek (ENIC-NARIC) při vývoji postupů uznávání mikrocertifikátů vydávaných různými typy poskytovatelů, včetně prozkoumání možnosti automatického uznávání mikrocertifikátů⁴⁵.
14. Členské státy by měly zajistit, aby byly informace a rady týkající se identifikace a výběru mikrocertifikátů v případě potřeby začleněny do poradenských služeb pro celoživotní učení. Ty zahrnují poradenské služby v univerzitních kariérních centrech, veřejné služby zaměstnanosti, soukromé služby zaměstnanosti, sociální služby a další poradenské služby (týkající se zaměstnání, kariéry, vzdělávání a školení, koučování). Začlenění poradenství o mikrocertifikátech do těchto služeb by mělo sloužit potřebám všech účastníků vzdělávání, včetně těch ze znevýhodněných a zranitelných skupin.
15. Členské státy by měly:
 - a) definovat opatření pro provádění tohoto doporučení na základě příslušných vnitrostátních opatření a finančních rámců. Mezi ně by měla patřit jak opatření s přidělenými vnitrostátními zdroji dle potřeby, tak i opatření propojená s individuálními vzdělávacími účty (s náležitým ohledem na odpovědnost a autonomii organizací zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu a organizací trhu práce ve vnitrostátním kontextu);
 - b) co nejlépe využívat finanční prostředky a nástroje Unie na podporu potřebných reforem, a to od podpůrného rámce až po vývoj a využívání mikrocertifikátů. Spadá sem Nástroj pro oživení a odolnost, pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy (REACT-EU), Evropský sociální fond plus, Erasmus+, Evropský sbor solidarity, Evropský fond pro regionální rozvoj, Program InvestEU, program Horizont Evropa, program Interreg Europe, program Digitální Evropa, mechanismus pro spravedlivou transformaci, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Modernizační fond; zapotřebí budou také individuálně uzpůsobené odborné znalosti poskytované prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu.

Podpora ze strany Komise

Rada vítá záměr Komise:

16. Vytvořit a případně upravit stávající nástroje a služby Unie na podporu rozvoje mikrocertifikátů všemi typy poskytovatelů, a to mimo jiné:
 - a) podporou vytváření pokynů pro posilování transparentnosti a uplatňování stávajících nástrojů EU a boloňského procesu v oblasti vysokoškolského vzdělávání na vnitřní a vnější zajišťování kvality mikrocertifikátů;
 - b) zvážením toho, jak přizpůsobit uživatelskou příručku evropského systému přenosu a akumulace kreditů v oblasti vysokoškolského vzdělávání tak, aby začleňovala mikrocertifikáty;
 - c) zvážením toho, jak přizpůsobit a rozvíjet nástroje EU pro dovednosti a kvalifikace za účelem začlenění mikrocertifikátů do systémů odborného vzdělávání a přípravy;

⁴⁵ Jak je definováno v doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí.

- d) posílením úlohy sítě ENIC-NARIC při uznávání mikrocertifikátů pro účely dalšího studia a/nebo zaměstnání, včetně rozvoje poradenství a školení;
 - e) vypracováním pokynů, jak začlenit mikrocertifikáty do vnitrostátních rámců kvalifikací;
 - f) podporou rozvoje iniciativy „Evropská studentská karta“, která studentům umožní elektronicky a bezpečně sdílet mikrocertifikáty s jinými vzdělávacími institucemi a institucemi odborné přípravy.
17. Podporovat spolupráci mezi členskými státy a mezi zúčastněnými stranami, a to mimo jiné:
- a) podporou evropské spolupráce při zajišťování kvality mikrocertifikátů;
 - b) pobídkami k využívání mikrocertifikátů aliancemi evropských univerzit a centry excelence v oblasti odborného vzdělávání a přípravy s cílem propagovat a podporovat zavádění mikrocertifikátů v rámci širší komunity v oblasti vzdělávání a odborné přípravy;
 - c) podporou využívání mikrocertifikátů v rámci pedagogických akademií Erasmus+ a dalších poskytovatelů vzdělávání a školení učitelů s cílem řešit potřeby učitelů v oblasti pokračujícího profesního rozvoje;
 - d) podporou využívání mikrocertifikátů v rámci Paktu pro dovednosti a souvisejících iniciativ spolupráce, včetně plánu pro odvětvovou spolupráci v oblasti dovedností, posílené Evropské aliance pro učňovskou přípravu a Koalice pro digitální dovednosti a pracovní místa;
 - e) podporou spolupráce a výměny osvědčených postupů mezi veřejnými službami zaměstnanosti a zaměstnavateli o tom, jak používat mikrocertifikáty k podpoře zaměstnatelnosti v kontextu sítě veřejných služeb zaměstnanosti;
 - f) zprostředkováním projektů spolupráce mezi sociálními partnery týkajícími se toho, jak používat a zavádět mikrocertifikáty ke splnění potřeb v oblasti dovedností na evropské, národní, místní a regionální úrovni a napříč různými odvětvími.
18. Podporovat technické provádění doporučení prozkoumáním dalšího vývoje platformy Europass s cílem:
- a) poskytovat informace o vzdělávacích příležitostech vedoucích k získání mikrocertifikátů a o poskytovatelích, kteří se řídí evropským přístupem k mikrocertifikátům;
 - b) podporovat ověřování mikrocertifikátů prostřednictvím evropských digitálních vzdělávacích průkazů;
 - c) podporovat přenositelnost, kumulativnost, interoperabilitu, výměnu a sdílení informací o mikrocertifikátech prostřednictvím evropského otevřeného standardu, který stanoví společný formát mikrocertifikátů.
19. Podporovat další výzkum týkající se: i) přejímání evropského přístupu k mikrocertifikátům, včetně využívání mikrocertifikátů poskytovateli vzdělávání a odborné přípravy, zaměstnavateli a sociálními partnery; ii) konkrétních výsledků a přínosů pro účastníky vzdělávání a iii) přidané hodnoty mikrocertifikátů ve srovnání s tradičními kvalifikacemi a jejich doplňující úlohy.

20. Členské státy a Komise by se měly společně zaměřit na zlepšení rozsahu a relevantnosti průběžného sběru údajů o mikrocertifikátech na úrovni Unie. Tato činnost by se měla zaměřit na: i) investice do vzdělávání dospělých ve vnitrostátních rozpočtech a ii) další důkazy o faktorech, které ovlivňují podněty a motivaci lidí k absolvování odborné přípravy.

Podávání zpráv

21. Členské státy by měly toto doporučení provést co nejdříve a do (doplňte datum: 12 měsíců po přijetí doporučení Radou) předložit plán, který stanoví odpovídající opatření, jež mají být přijata na vnitrostátní úrovni na podporu dosažení cílů doporučení do roku 2025.
22. Komise by měla posoudit a vyhodnotit pokrok dosažený při provádění tohoto doporučení prostřednictvím příslušných rámců Unie pro monitorování a podávání zpráv, ve spolupráci s členskými státy a po konzultaci s dotčenými zúčastněnými stranami, a do 5 let od data přijetí doporučení podat zprávu Radě.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*